

Łódź, 06.11.2023.

dr hab. Paweł Bryła, prof. UŁ
Katedra Marketingu Międzynarodowego i Dystrybucji
Wydział Studiów Międzynarodowych i Politologicznych
Uniwersytet Łódzki

Recenzja rozprawy doktorskiej

mgr Natalii Buczyńskiej-Pizoń

pt. „Wartości i postawy konsumentów a decyzje zakupu żywności ekologicznej”,
przygotowanej na Wydziale Ekonomicznym Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w
Lublinie pod kierunkiem naukowym promotora dra hab. Radosława Mącika, prof. UMCS
i promotora pomocniczego dr Olgi Smalaj-Kołodziej

Podstawa opracowania recenzji i ogólna charakterystyka rozprawy

Przedmiotem niniejszej recenzji jest rozprawa doktorska Pani mgr Natalii Buczyńskiej-Pizoń pt. „Wartości i postawy konsumentów a decyzje zakupu żywności ekologicznej”. Promotorem pracy jest Pan dr hab. Radosław Mącik, prof. UMCS, a promotorem pomocniczym – dr Olga Smalaj-Kołodziej. Podstawą formalną recenzji jest pismo z dnia 11 września 2023 roku Przewodniczącego Rady Naukowej Instytutu Nauk o Zarządzaniu i Jakości Wydziału Ekonomicznego Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie dra hab. Radosława Mącika, prof. UMCS, w sprawie powierzenia mi – zgodnie z uchwałą Rady Naukowej Instytutu Nauk o Zarządzaniu i Jakości Wydziału Ekonomicznego Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie z dnia 1 września 2023 r. – roli recenzenta w postępowaniu na wniosek mgr Natalii Buczyńskiej-Pizoń o nadanie stopnia doktora w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości na podstawie dysertacji nt. „Wartości i postawy konsumentów a decyzje zakupu żywności ekologicznej”.

Celem recenzji jest odpowiedź na pytanie, czy rozprawa ta spełnia wymogi określone w art. 187 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (tekst jednolity Dz.U. z 2022 r. poz. 574, z późn. zm.), w szczególności, czy prezentuje ogólną wiedzę teoretyczną Kandydatki do stopnia doktora w dyscyplinie „nauki o zarządzaniu i jakości” oraz umiejętność samodzielnego prowadzenia pracy naukowej, jak również czy zawiera oryginalne rozwiązanie problemu naukowego albo oryginalne rozwiązanie w zakresie zastosowania wyników własnych badań naukowych w sferze gospodarczej lub społecznej.

Ocena rozprawy doktorskiej została dokonana na podstawie poniżej wskazanych kryteriów, umożliwiających stwierdzenie, czy rozprawa doktorska mgr Natalii Buczyńskiej-Pizoń spełnia wymogi ustawowe. Recenzja została przygotowana z uwzględnieniem następujących kryteriów:

- wybór pola badawczego oraz znaczenie problematyki i tematu rozprawy doktorskiej,
- sposób sformułowania celów rozprawy, pytań oraz hipotez badawczych, a także zastosowanych metod badawczych,
- zawartość merytoryczna pracy i jej struktura,
- strona formalna, językowa i edytorska rozprawy.

Recenzowana rozprawa doktorska liczy 360 stron wraz z załącznikami. Na rozprawę doktorską składają się wstęp, siedem rozdziałów, dyskusja wyników, zakończenie – podsumowanie i wnioski końcowe, bibliografia, a także spisy rysunków i tabel oraz autorski kwestionariusz ankiety, kwestionariusz rekrutacyjny do badania jakościowego, scenariusz zogniskowanych wywiadów grupowych i podsumowania testów hipotez w załącznikach.

Dokonany wybór pola badawczego oraz znaczenie problematyki i tematu rozprawy doktorskiej

Rozprawa doktorska mgr Natalii Buczyńskiej-Pizoń dotyczy istotnej i aktualnej z naukowego i biznesowego punktu widzenia problematyki uwarunkowań decyzji konsumentów na rynku żywności ekologicznej. Rynek żywności ekologicznej dynamicznie się rozwija i niewątpliwie zasługuje na prowadzenie pogłębionych analiz zarówno od strony podażowej, jak i popytowej.

Głównym problemem badawczym jest próba odpowiedzi na pytanie, jakie czynniki wyjaśniają zachowania zakupowe odnoszące się do produktów ekologicznych. Tak zarysowany problem badawczy jest bardzo szeroki. Wydaje się zasadne, aby już na tym etapie określić, jakiego rodzaju czynniki i jakie kategorie produktów ekologicznych będą przedmiotem zainteresowania Doktorantki. Postulowałbym także ograniczenie przestrzenne problemu badawczego do Polski, gdyż wszystkie badania na potrzeby tej pracy były prowadzone w naszym kraju, a istnieją istotne różnice w charakterystykach konsumentów, m.in. wartościach Schwartza, pomiędzy krajami. Uwaga ta dotyczy także tematu rozprawy, który nie zawiera ograniczenia geograficznego.

Doktorantka prawidłowo zidentyfikowała lukę badawczą w postaci braku opracowań jednocześnie wykorzystujących teorię planowanego zachowania Ajzena, koncepcję indywidualnych wartości Schwartza i profile stylów decyzji zakupowych według R. Mącika i

D. Mącik do analizy zachowań konsumentów na rynku żywności ekologicznej. Wysoko oceniam osadzenie pracy w teorii, próbę jej weryfikacji na polskim gruncie, jak również propozycję ujęcia dodatkowych elementów w modelu TPB, który jest powszechnie stosowany w światowej literaturze przedmiotu.

Bardzo pozytywnie oceniam skonstruowanie modelu konceptualnego, ukazującego relacje między kluczowymi zmiennymi uwzględnionymi w badaniu ilościowym (rysunek 16 na stronie 160). Rysunek ten ułatwia orientację czytelnika, a także może stanowić podstawę do porównania wyników przyszłych badań z podejściem zastosowanym w ocenianej pracy.

Nadanie rozprawie doktorskiej takich ram konceptualnych, że główny nurt rozważań dotyczy czynników kształtujących poszczególne elementy modelu planowanego zachowania na rynku żywności ekologicznej w Polsce, sprawia, iż praca posiada walor nowości.

Ocena sposobu sformułowania celów rozprawy, pytań oraz hipotez badawczych, a także zastosowanych metod badawczych

Doktorantka sformułowała aż 11 celów rozprawy, w tym 4 cele poznawcze, 2 cele aplikacyjne i 5 celów szczegółowych. Generalnie cele zostały odpowiednio dobrane i przedstawione. Rozróżnienie pomiędzy celami poznawczymi a celami szczegółowymi jest niekiedy nieostre, a niektóre z nich mogłyby zostać skonsolidowane. Warto zauważyć, że cele dotyczą zarówno badań ilościowych, jak i jakościowych. Pierwszy cel poznawczy („wyjaśnienie za pomocą teorii planowanego zachowania (TPB) decyzji o zakupie żywności ekologicznej oraz czynników je warunkujących”) sytuuje rozprawę w określonym nurcie badawczym, który jest powszechnie stosowany do analizy zachowań konsumentów. Warto byłoby w tym miejscu uściślić, że Doktorantka zamierza się skupić na polskich konsumentach. Ostatni cel szczegółowy („określenie powodów występowania różnic między deklarowanym a faktycznym wpływem zidentyfikowanych czynników warunkujących decyzje zakupowe żywności ekologicznej”) wydaje się wyjątkowo trudny do realizacji i wymaga w moim odczuciu dodatkowych wyjaśnień, bądź po prostu można byłoby z niego zrezygnować.

W pracy zawarto 5 pytań badawczych, które właściwie ukierunkowują proces badawczy. Dość zaskakujące dla mnie jest tylko pytanie drugie („Czy spożywanie żywności ekologicznej daje polskim konsumentom satysfakcję?”). Po pierwsze, wykracza ono poza teorię planowanego zachowania, która jest głównym przedmiotem zainteresowania Doktorantki. Po drugie, trudno wyobrazić sobie odpowiedź negatywną, jeśli pytanie dotyczy nie pojedynczej transakcji, a raczej cyklicznych wyborów dokonywanych przez określony segment konsumentów.

Sformułowano 4 główne hipotezy badawcze i łącznie 9 hipotez szczegółowych. Wszystkie hipotezy są poprawne, gdyż dotyczą związków pomiędzy zmiennymi, które mogą podlegać weryfikacji empirycznej. Ponadto występuje silna korelacja pomiędzy hipotezami a wybranymi pytaniami badawczymi i teorią. Sposób sformułowania hipotez nie tylko potwierdza kompetencje wymagane na etapie przygotowywania pracy doktorskiej, ale nawet wyraźnie je przekracza. Zastanawiam się tylko, dlaczego nie poddano weryfikacji empirycznej możliwej zależności pomiędzy wartościami Schwartza a subiektywnym poczuciem kontroli, a także między stylami podejmowania decyzji a subiektywnymi normami i subiektywnym poczuciem kontroli. Model konceptualny byłby wówczas bardziej kompletny. Drugi element, który wymaga wyjaśnienia dotyczy braku analizy bezpośredniego wpływu wartości Schwartza na intencje zakupu. Dlaczego założono istnienie takiego wpływu stylów podejmowania decyzji, a nie wartości Schwartza?

Proces badawczy został przejrzyście przedstawiony na rysunku 1 na s. 6. Został on podzielony na siedem etapów. Prawidłowo wykorzystano szeroki zakres metod zbierania i analizy danych ilościowych i jakościowych. Wysoko oceniam triangulację metod badawczych. Najważniejszym komponentem empirycznym było badanie ankietowe na reprezentatywnej, ogólnopolskiej próbie 1000 respondentów, wykonane w wykorzystaniem techniki CAWI (ankiety internetowej). Do dalszych analiz po weryfikacji wypełnionych kwestionariuszy zakwalifikowano 912 obserwacji. Należy podkreślić, że: po pierwsze, poddano weryfikacji empirycznej oryginalny, autorski, dość skomplikowany model badawczy (przedstawiony na s. 160); po drugie, próba była bardzo duża i charakteryzowała się właściwymi kryteriami doboru respondentów; po trzecie, wykorzystano skale pomiarowe w oparciu o światową literaturę przedmiotu; po czwarte, zbieranie danych powierzono profesjonalnej agencji badawczej ARC Rynek i Opinia; po piąte, zgromadzony materiał empiryczny został prawidłowo opracowany z wykorzystaniem zaawansowanych metod statystycznych (w tym modelowanie równań strukturalnych). Wszystkie te argumenty świadczą o bardzo wysokiej jakości części empirycznej recenzowanej rozprawy doktorskiej i pozwalają na stwierdzenie, że warsztat naukowy Doktorantki niewątpliwie predestynuje ją do dalszej pracy naukowej. Dodatkowo warto zauważyć, że Doktorantka pozyskała dofinansowanie z Wydziału, a także zainwestowała swoje prywatne fundusze do pokrycia części kosztów badania, co świadczy o Jej dużej determinacji, aby zapewnić wysoką jakość procesu badawczego.

Ponadto przeprowadzono 6 zogniskowanych wywiadów grupowych, obejmujących łącznie 48 osób, reprezentujących pokolenia X, Y i Z (po dwie grupy fokusowe z każdego pokolenia). Celem tego badania było pogłębienie i uzupełnienie kwestii będących przedmiotem

badania ankietowego. Takie podejście jest w pełni akceptowalne. Należy pochwalić Doktorantkę za to, iż nie poprzestała na weryfikacji hipotez, ale podjęła wysiłek pozyskania dodatkowych informacji na temat motywów zachowań konsumentów na rynku żywności ekologicznej. Poglębione wywiady grupowe zrealizowano na podstawie autorskiego kwestionariusza, obejmującego 27 pytań.

Ukierunkowany na rozwiązanie problemu badawczego, a także służący weryfikacji hipotez proces badawczy należy ocenić bardzo wysoko. Jego realizacja przełożyła się na osiągnięcie celów rozprawy. Stanowi to także potwierdzenie, iż mgr Natalia Buczyńska-Pizoń posiada wysokie kompetencje w zakresie realizacji badań, zarówno o charakterze ilościowym, jak i jakościowym. Z uznaniem pragnę podkreślić, że zrealizowany program badawczy jest mocną stroną recenzowanej rozprawy doktorskiej, a sposób prezentacji metodyki przeprowadzonych badań wskazuje na dużą wiedzę Autorki w tym zakresie.

Ocena zawartości merytorycznej pracy i jej struktury

Rozprawa doktorska mgr Natalii Buczyńskiej-Pizoń cechuje się logiczną i przejrzystą konstrukcją, która została dobrze przemyślana i w pełni wyraża sformułowany temat pracy oraz jej cele. Na wysoką ocenę rozprawy doktorskiej wpływa to, że Doktorantka we właściwy sposób osadziła wyniki własnych, interesujących badań empirycznych w dotychczasowym dorobku literaturowym z zakresu podjętej problematyki wpływu wartości i postaw konsumentów na ich decyzje na rynku żywności ekologicznej. Przywołane w rozprawie doktorskiej pozycje literaturowe zostały bardzo dobrze dobrane.

Bibliografia recenzowanej pracy liczy łącznie 568 pozycji (z nielicznymi powtórzeniami). Jest to imponujący zestaw źródeł. Zostały one wymienione w porządku alfabetycznym, bez podziału na typy publikacji. Osobiście jestem zwolennikiem klasyfikowania źródeł bibliograficznych na główne kategorie, takie jak: książki, artykuły z czasopism naukowym, źródła internetowe, akty prawne, pozostałe, ale zastosowane podejście również jest akceptowalne. Udział publikacji wydanych w języku angielskim w bibliografii jest bardzo duży – wynosi ok. 80%. Świadczy to o tym, iż rozprawa doktorska zawiera syntezę nie tylko polskiego, ale również – w bardzo dużym zakresie – światowego dorobku dotyczącego prezentowanej w rozprawie doktorskiej problematyki, aczkolwiek w niektórych częściach przeglądu literatury niepotrzebnie dominują źródła krajowe. Bibliografia cechuje się także aktualnością, gdyż udział wykorzystanych źródeł opublikowanych od 2010 roku jest znaczący i wynosi ponad 50%. Prawie wszystkie zapisy bibliograficzne są poprawne i kompletne.

Oceniana dysertacja składa się ze wstępu, siedmiu rozdziałów, dyskusji wyników, zakończenia, bibliografii oraz załączników. Wszystkie elementy pracy są ściśle związane z pytaniami badawczymi i doskonale służą rozwiązaniu podjętego problemu naukowego. Pierwsze cztery rozdziały mają charakter teoretyczny. Są one poświęcone: 1) zachowaniom konsumentów, 2) Teorii Planowanego Zachowania Ajzena, 3) wartościom w ujęciu Schwartza i 4) analizie rynku żywności ekologicznej. Odpowiednio uporządkowano w nich terminologię i przedstawiono najważniejsze wyniki badań z literatury przedmiotu, zarówno krajowej, jak i zagranicznej. W przeglądzie literatury na temat wpływu wartości na stosunek do żywności ekologicznej zabrakło moim zdaniem syntezy wyników dotychczasowych badań, ukazującej które wartości miały najczęściej pozytywny bądź negatywny wpływ.

W rozdziale piątym prawidłowo przedstawiono metodykę i założenia badań własnych. Zabrakło jedynie informacji, w jaki sposób skonstruowano skale pomiarowe dla zmiennych w modelu TPB w odniesieniu do żywności ekologicznej, a także w jaki sposób został skonstruowany zestaw czynników wyboru produktów spożywczych (s. 178). Główne badanie zrealizowano na dużej próbie – 912 osób rekrutowanych w panelu agencji badawczej ARC Rynek i Opinia w grudniu 2021 r. Próba została skonstruowana w sposób umożliwiający porównania kohort pokoleniowych X, Y, Z i obu płci. Charakterystyka próby badanej zawarta w tabeli 7 na s. 162-163 mogłaby zostać uzupełniona o porównania z populacją generalną mieszkańców Polski. Odpowiednio zaplanowano także zogniskowane wywiady grupowe. Jednakże pytanie o to, co znajdowało się w koszyku zakupowym 2 lata wcześniej (s. 165), wydaje się być obarczone dość dużym ryzykiem błędnych odpowiedzi.

W rozdziałach szóstym i siódmym przedstawiono wyniki badań własnych zrealizowanych na potrzeby ocenianej rozprawy doktorskiej. Dotyczą one odpowiednio badań ilościowych i jakościowych. Analiza zebranego materiału empirycznego została przeprowadzona w profesjonalnym pakiecie statystycznym SPSS z wykorzystaniem odpowiednich miar i metod statystycznych. Należy także zauważyć profesjonalną prezentację wyników w formie tabel i różnorodnych wykresów. Dokonano interesujących porównań pomiędzy poszczególnymi grupami respondentów, szczególnie pomiędzy płciami, pokoleniami i według stosowanych diet. Wszystkie hipotezy zostały właściwie zweryfikowane, a podsumowanie tej weryfikacji przejrzysto ukazano w tab. 31. Bardzo wysoko oceniam przeprowadzoną analizę statystyczną. Modelowanie równań strukturalnych świadczy o doskonałym warsztacie naukowym Doktorantki i zwiększa szanse na publikację tych wyników w najbardziej prestiżowych, międzynarodowych czasopismach naukowych. W przyszłości

warto byłoby dodatkowo przeprowadzić modelowanie strukturalne w podgrupach respondentów – osobno dla pokoleń X, Y i Z oraz z podziałem według płci.

W badaniach jakościowych podjęto interesujący wątek dotyczący sposobów postrzegania żywności ekologicznej i często odmiennego rozumienia tego pojęcia przez konsumentów w porównaniu do oficjalnych definicji. Pozytywnie oceniam wykorzystanie do analizy wyników drzew słów i chmur słów. Przeprowadzono ciekawą analizę sentymentów i nasilenia podstawowych emocji w skojarzeniach związanych z żywnością ekologiczną (tab. 32 na s. 256). Niezwykle wartościowym elementem ocenianej pracy są również mapy percepcji poszczególnych typów żywności w zależności od pokolenia respondentów.

Uzyskane wyniki zostały odpowiednio zinterpretowane w odniesieniu do literatury przedmiotu. W mojej ocenie mogłyby zostać bardziej wyeksponowane ograniczenia przeprowadzonych badań i sugestie dalszych badań. Pozytywnie oceniam zamieszczenie w załącznikach kompletnych kwestionariuszy ankiet i wywiadów, które zostały opracowane przez Doktorantkę (w dużej mierze na podstawie literatury przedmiotu, co oceniałem bardzo pozytywnie). Narzędzia te mogą być wykorzystywane – w całości lub w części – przez innych badaczy zachowań konsumentów na rynku żywności ekologicznej.

W podsumowaniu tego punktu recenzji należy dodać, że tok rozumowania, a także zakres zrealizowanych badań literaturowych i empirycznych, sposób prezentacji ich wyników oraz duże znaczenie sformułowanych wniosków sprawiają, że praca posiada istotne wartości poznawcze. W mojej ocenie rozprawa doktorska mgr Natalii Buczyńskiej-Pizoń wyróżnia się wysoką wartością merytoryczną i posiada walor nowości. Praca posiada znaczące implikacje dla rozwoju teorii zachowań konsumentów i marketingu produktów żywnościowych.

Jak każde wartościowe opracowanie naukowe, recenzowana rozprawa jest podstawą do sformułowania pytań, które kieruję do Autorki z prośbą o odpowiedź podczas obrony. Szczególnie interesuje mnie zdanie Doktorantki w odniesieniu do następujących kwestii:

1. W jaki sposób skonstruowała Pani skale pomiarowe dla zmiennych w modelu TPB w odniesieniu do żywności ekologicznej (skąd się wzięły stwierdzenia przedstawione na rys. 30-34 na s. 193-195), a także w jaki sposób skonstruowała Pani zestaw czynników wyboru produktów spożywczych (rys. 26 na s. 178)?

2. W jaki sposób można wytłumaczyć zaskakujący wynik Pani badania w postaci braku wpływu wartości Schwartza na postawy wobec zakupu żywności ekologicznej?

3. Jakie są najważniejsze ograniczenia Pani badań, które mogą zarazem stanowić inspiracje dla przyszłych badań?

Strona formalna, językowa i edytorska rozprawy

Recenzowana rozprawa doktorska mgr Natalii Buczyńskiej-Pizoń spełnia wymogi formalne stawiane tego typu pracom. Sprawność narracyjna jest potwierdzeniem bardzo dobrego opanowania przez Doktorantkę warsztatu pisarskiego, erudycji Autorki i znajomości podjętej w rozprawie problematyki dotyczącej marketingu żywności ekologicznej. Terminologia używana w pracy jest zgodna z obowiązującą w literaturze, a sposób prowadzenia przez Doktorantkę rozważań jest logiczny. W moim odczuciu praca zyskałaby, gdyby każdy rozdział miał wstęp przedstawiający jego cele i zawartość oraz podsumowanie najważniejszych ustaleń. Zabrakło także streszczenia całej pracy. Prezentacja bogatej i dobrze dobranej bibliografii jest zgodna z obowiązującymi standardami. Walorem rozprawy są zestawienia tabelaryczne (33) i rysunki (67), które w bardzo dobry sposób służą wizualizacji wyników badań i analiz. W tabelach wartości dla tych samych zmiennych powinny być zaokrąglone do tej samej liczby miejsc po przecinku np. w tab. 17 na s. 188 powinno być 3,10, a nie 3,1. Praca została przygotowana z dość dużą dbałością o kwestie edytorskie. Opracowano przejrzyste spisy treści, tabel i rysunków. Numeracja stron powinna być od zewnątrz lub na środku strony.

W niektórych fragmentach można odnieść wrażenie, iż Doktorantka działała pod presją czasu. Zdarzają się niezrozumiałe sformułowania np.: „Utwór oceniający odnosi się do wszystkich możliwych odmian ocen...” (s. 50), „wartość przekraczania siebie z kolei negatywnie wpływa na przemysł spożywczy, podczas gdy ma pozytywny wpływ na przyrodę, która wydaje się stabilna na poziomie i powyżej średniej” (s. 111), albo nieodpowiednie określenia np. „są wrażliwi na żywot kur” (s. 287), chodzi raczej o dobrostan. Na s. 224 wspomniano o wykresie, którego nie ma. Rysunki 47b i 48a są identyczne (s. 242-243). W transkrypcji wywiadów rażąco jest wielokrotne zapisywanie nazw sieci handlowych małą literą np. stokrotka, żabka, biedronka. Na s. 227 znajduje się błąd ortograficzny – powinno być „który jest masażem”, a nie „masażem”. Na s. 287 dwa akapity są w całości napisane czcionką kursywą bez powodu.

Konkluzja recenzji

Moja ocena rozprawy doktorskiej mgr Natalii Buczyńskiej-Pizoń jest jednoznacznie pozytywna. W moim przekonaniu na bardzo wysoką ocenę zasługują zarówno zrealizowane przez Doktorantkę pogłębione studia literaturowe i prowadzone w oparciu o nie rozważania dotyczące problematyki uwarunkowań zachowania konsumentów na rynku żywności

ekologicznej, jak również przeprowadzone badania własne, w szczególności ankieta internetowa w dużej, właściwie dobranej próbie polskich konsumentów.

W konkluzji recenzji pragnę wskazać, że dokonany przegląd literatury, jak również sposób i zakres prezentacji wyników zrealizowanych studiów literaturowych stanowią podstawę do uznania, iż mgr Natalia Buczyńska-Pizoń posiada ogólną wiedzę teoretyczną w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości oraz bezsprzecznie spełnia tym samym przesłankę ustawową w tym zakresie.

Doktorantka spełnia również kolejną przesłankę ustawową dotyczącą umiejętności samodzielnej pracy naukowej. Mając na uwadze przeprowadzone postępowanie badawcze, które zostało ukierunkowane na realizację celów rozprawy, należy podkreślić, że praca posiada oryginalny charakter wyrażający się w sposobie rozwiązania podjętego problemu naukowego. Waler oryginalności rozprawy wynika z opracowania przez mgr Natalię Buczyńską-Pizoń własnego modelu badawczego dotyczącego wpływu wartości Schwartz'a i stylów zakupowych na wybrane elementy teorii planowanego zachowania.

Uwzględniając powyższe w mojej opinii rozprawa doktorska mgr Natalii Buczyńskiej-Pizoń pt. „Wartości i postawy konsumentów a decyzje zakupu żywności ekologicznej”, przygotowana pod kierunkiem naukowym promotora dra hab. Radosława Mąćnika, prof. UMCS i promotora pomocniczego dr Olgi Smalaj-Kołodziej, spełnia warunki stawiane rozprawom doktorskim określone w art. 187 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (tekst jednolity Dz.U. z 2022 r. poz. 574, z późn. zm.) i w pełni zasługuje na ocenę pozytywną. W związku z tym wnoszę o przyjęcie rozprawy doktorskiej mgr Natalii Buczyńskiej-Pizoń i dopuszczenie do obrony.

Wniosek o wyróżnienie rozprawy doktorskiej mgr Natalii Buczyńskiej-Pizoń

Po lekturze rozprawy mgr Natalii Buczyńskiej-Pizoń wyrażam przekonanie, że jest to opracowanie, które zasługuje na wyróżnienie. Dlatego też stawiam wniosek o nagrodzenie rozprawy doktorskiej mgr Natalii Buczyńskiej-Pizoń, zgodnie z zasadami obowiązującymi w Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie.

W uzasadnieniu sformułowanego wniosku o wyróżnienie rozprawy doktorskiej mgr Natalii Buczyńskiej-Pizoń chciałbym wskazać na główne osiągnięcia Doktorantki, do których zaliczam przede wszystkim:

- 1) podjęcie ważnego – w kontekście wzrostu znaczenia ekologizacji konsumpcji – problemu badawczego dotyczącego wpływu wartości konsumentów i ich stylów

zakupowych na ich postawy i zachowania na rynku ekologicznych produktów żywnościowych,

- 2) bardzo dobre osadzenie rozważań w światowej literaturze przedmiotu z zakresu zachowań konsumentów i marketingu produktów ekologicznych, szczególnie poprzez podjęcie próby uzupełnienia teorii planowanego zachowania o dodatkowe elementy – wartości i style zakupowe,
- 3) sformułowanie oryginalnych hipotez badawczych, które zostały w pełni zweryfikowane dzięki poprawnemu zrealizowaniu wieloetapowego postępowania badawczego,
- 4) przedstawienie we właściwy sposób metodyki zrealizowanych badań empirycznych,
- 5) opracowanie zaawansowanego modelu badawczego, obejmującego efekty bezpośrednie i pośrednie,
- 6) zrealizowanie badania ankietowego w dużej, ogólnopolskiej próbie respondentów (1000 osób),
- 7) poddanie zgromadzonego materiału badawczego właściwej analizie z wykorzystaniem dobrze dobranych metod statystycznych,
- 8) triangulację badań ilościowych i jakościowych,
- 9) przejrzystą prezentację wyników badań w formie tabelaryczno-graficznej,
- 10) sformułowanie wniosków mających istotne implikacje dla rozwoju teorii i praktyki marketingu.

Ponadto zachęcam Doktorantkę do kontynuowania pracy naukowej, w tym badań w zakresie podjętej w rozprawie problematyki, a także upowszechniania wyników zrealizowanych już badań w formie monografii lub cyklu artykułów naukowych.

Sawet Bayir